

Azonosító
jel:

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2007. október 24.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2007. október 24. 8:00

Az írásbeli vizsga időtartama: 240 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS MINISZTERIUM

Fontos tudnivalók

Ossza be a 240 percet úgy, hogy minden feladatra legyen elég ideje!

Alaposan olvassa el a feladatokat, kérdéseket, szempontokat!

Bátran fogalmazzon önálló véleményt, ahol azt kéri a feladat!

Írásait gondosan szerkessze, helyesírását ellenőrizze a szótárból, ha bizonytalan!

Jegyzeteket, vázlatot készíthet, de ügyeljen arra, hogy azok elváljanak a kész fogalmazásoktól.

Eredményes munkát kívánunk!

Nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor

Olvassa el figyelmesen az alábbi regényrészletet, majd válaszoljon a kérdésekre!

Jókai Mór: *Az arany ember*

A Szent Borbála

VI. A „Senki” szigete

(részlet)

Amit maga előtt látott, az a paradicsom volt.

Egy rendezett kert, valami öt-hat holdra terjedő, nem sorba, de szabályosan csoportokba ültetett gyümölcsfákkal, amiknek ágait földig húzza édes terhük. Aranyló, pirosuló gyümölcsrel rakva alma- és körtefák; a szilvafák minden faja, mintha rózsá- vagy liliumcsokor volna a ragyogó gyümölcstől; a fűben a láb előtt terítve hever a fölösleg fölszedetlen. Közbe egész bozótot képez a málna, ribiszke és köszméte, s a terebély fák hézagait aranyszínű lecsüggő gyümölcságaival tölti be a cidoni alma, a birs.

Ösvény nincs a gyümölcsfa-labyrinthban; fűvel van a fák alja benőve egészen.

Hanem ahol a fák közül kilátni, ott egy virágos kert hívogat a közelebb jövőre, az is csodálatos mezei virágokból összegyűjtve, miket a szokott kertekben nem találni, a sötétkék csengettyűkék csoportjai, a selyemtermő krepin fényes gubancokja, pettyes turbánliliomok; az alkermes vérfürtei, a gyönyörű ophrisok pillangótermő virágaikkal, valami csodálatos úton kerti virággá nemesítve tanúskodnak emberi lény közellétéről. Elárulja azt végre maga a lakhely, amelyből a füst előjön.

Az is sajtyszerű kis szeszélyes menedék. Hátral van egy óriási szikla; annak van egy mélyedése; ott áll bizonyosan a tűzhely, s onnan megy le egy másik odú, ahol a pince van. A szikla tetején van a kürtő, melyen a füst kijő. Azután a sziklához van ragasztva kőből, vályogból egy hajlék, annak van két ablaka, két szobája. Az egyik ablak kisebb, mint a másik, s az egyik szoba alacsonyabb, mint a másik, náddal van fődve mind a kettő. Azután a kettőhöz oldalt van hozzátákolva egy tornác fából, mely nyílt folyosót képez, szeszélyesen dirib-darab fából összetákolva cifrázattal.

De sem a kő-, sem a vályog-, sem a faépületen nem látszik, hogy miből van építve, mert az olyan sűrűen be van futtatva déli felől szőlővel, aminek ezernyi piros és kék fürtei a dér festette levél közt mosolyognak, északra pedig komlóval, melynek érett tobozai, mint a zöld arany fedik még a magas szikla homlokát is, aminek legkopárabb teteje be van ültetve rózsás fülfűvel, hogy semmi se maradjon rajta, ami nem zöld.

Itt asszonyok laknak.

(1872)

1. Bizonyítsa két, idézettel alátámasztott érvel, hogy a részlet szereplője, a Senki szigetére vetődő látogató nem azonos az elbeszélővel!

a) _____

b) _____

3 pont

2. A második bekezdés számos jelzős szó szerkezetet tartalmaz. Írjon ki a részletből három különböző szófajú jelzőt!

Jelző	A jelző szófaja

3 pont

3. Vizsgálja meg a tájleírás kompozícióját! Írjon vázlatot a látvány föltárulásáról!

3 pont

4. A szövegrészlet meghatározó költői képeinek és alakzatainak bemutatásával indokolja, hogy az idézett leírás a romantika stíluseszményének jegyében született!

* _____

* _____

* _____

*

*

4 pont	

5. A szövegrészlet ismeretében fogalmazza meg a nyitó és a záró mondat közti lehetséges összefüggéseket!

4 pont	

6. Nevezze meg a tagmondatok közötti grammatikai viszonyokat!

De sem a kő-¹, sem a vályog-, sem a faépületen nem látszik,²/ hogy miből van építve,³
mert az olyan sűrűen be van futtatva déli felől szőlővel,⁴/ aminek ezernyi piros és kék
fürtei a dér festette levél közt mosolyognak (...)

-

-

-

3 pont	

Egy mű értelmezése

Értelmezze Pilinszky János költeményét! Hogyan formálódik az egyszeri élmény elbeszélése az emlékezésben?

Pilinszky János: *Francia fogoly*

Csak azt feledném, azt a franciát, kit
hajnalfele a szállásunk előtt
a hátsó udvar sűrűjében láttam
lopódzani, hogy szinte földbe nőtt.
Körülkutatva éppen visszánézett,
s hogy végre biztos rejteket talált:
övé lehet a zsákmánya egészen!
Akármi lesz is, nem mozdul odább.

S már ette is, már falta is a répát,
mit úgy lophatott rongyai alatt.
Nyers marharépát evett, de a torkán
még alig ért le, jött is a falat;
és undorral és gyönyörrel a nyelven
az édes étel úgy találkozott,
mint telhetetlen testi mámorukban
a boldogok és boldogtalanok!

Csak azt a testet, reszkető lapockát,
a csupa bőr és csupa csont kezét,
a tenyerét, mely úgy tapadt a szájra
és úgy adott, hogy maga is evett!
Az egymás ellen keserülő szervek
reménytelen és dühödt szégyenét,
amint a végső összetartozást is
önönmaguktól kell, hogy elvegyék!

Az állatian makogó örömről
a suta lábát ahogy lemaradt,
és semmisülten kuporgott a testnek
vad gyönyöre és gyötrelme alatt!
A pillantását, – azt feledném egyszer!
Ha fuldokolva is, de falt tovább,
és egyszer még, és mindegy már akármit,
csak enni bármit, ezt-azt, önmagát!

Minek folytassam? – Örök jöttek érte;
a szomszéd fogolytáborból szökött.
S én bolyongok, mint akkor is a kertben,
az itthoni kert árnyai között.
A jegyzetembe nézek és idézem:
„Csak azt feledném, azt a franciát...”
S a fülemből, a szememből, a számból
a heves emlék forrón rámkialt:

„Éhes vagyok” – És egyszeriben érzem
a halhatatlan éhséget, amit
a nyomorult már réges-rég nem érez,
se földi táplálék nem csillapít.
Belőlem él! És egyre éhesebben!
És egyre kevesebb vagyok neki!
Ki el lett volna bármi eleségen:
most már a szívemet követeli.

(1947)

15 pont	

		Maximális pontszám	Elért pontszám
I. Nyelvi–irodalmi műveltségi feladatsor		40	
II. Szövegalkotási feladatok	Egy mű értelmezése	25	
	Érvelő szöveg	20	
	Gyakorlati szövegfajta	15	
Levonások	Helyesírási hibák	levonható: 15	
	Íráskép	levonható: 3	
ÖSSZESEN:		100	

javító tanár

Dátum:

		Elért pontszám	Programba beírt pontszám
I. Nyelvi– irodalmi műveltségi feladatsor			
II. Szövegalkotási feladatok	Egy mű értelmezése		
	Érvelő szöveg		
	Gyakorlati szövegfajta		
Levonások	Helyesírási hibák		
	Íráskép		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum: